

EDITORIAL

Pagpa-antus ug peligrong dala sa palyadong gubyrno

Tungod sa palyadong pag-atubang sa rehimeng Duterte sa pandemyang Covid-19, grabe ang nahiagumang pag-antus ug ginaatubang nga peligro sa katawhang Pilipino. Wala lamang ginaatubang sa minilyong Pilipino ang nagapadayon nga hulga sa Covid-19, ginaabaga usab nila ang bug-at nga palas-anon sa mga lakang pang-ekonomiya nga labaw pang nag-pagrabe sa krisis nga gibunga sa pipila ka dekadang mga palisiyang neoliberal.

Niining mga niaging adlaw, gitugutan na sa Malacañang ang pag-abli sa mga upisina ug pabrika, human ang kapin 60 ka adlaw nga *lockdown*. Nangagpas na si Duterte nga paandaron ang ekonomiyang giparalisa niya niadtong Marso atubangan sa paspas nga pagkahurot sa rekurso sa gubyrno, nagkagrabeng problema sa kagutom ug nagkagrabeng kasuko sa katawhan. Ingonman, bunga sa mga palyadong lakang sa gubyrnong Duterte, layo pa kaayo ang Pilipinas sa pagkontrol sa hulga sa pandemyang Covid-19. Nabalaka ang kadaghanan nga dili makasugakod ang sistemang panglawas sa nasud kung paspas nga mokuya-

nap ang bayrus ug mosaka ang ihap sa mga magsakit ug maospital.

Sa duha ka bulan nga walay suhol o kita, nahinangup na nga makabalik ang mga mamumuo sa ilang mga trabaho. Labaw nga naglunang sa kalisud ug kagutom ang masang kabus ilalum sa *lockdown*. Tungod kini sa hilabihan ka kulang nga pondong gigahin alang sa langan ug hilabihan ka gubot nga pagpanghatag sa ayuda. Nahinangup man, hilabihan usab silang nabalaka oras nga subli silang magdasok sa mga pabrika o tindahan siguradong paspas nga mokuyanap ang bayrus.

Dayag nga gibahog ni Duterte ang mga mamumuo sa kakuyaw nga

walay pag-obliga sa kapitalista nga ipatuman ang pag-eksamen sa mga mamumuo ug ang mga adunay sintomas lang kuno ang kinahanglang ipaeksamen. Apan subay sa datos, kapin 80% sa natakdan sa sakit ang wala o halos walay ginapakitang sintomas. Ginapahimuslan sa rehimen ug sa mga kapitalista ang mga mamumuong desperadong manginabuhi ug mokita, bisan pa og magbaktas og pipila ka kilometro ilalum sa kainit sa adlaw o matanggong og pipila ka oras sa trapik tungod sa paantus nga mga tsekpoynt sa mga abusadong pulis ug sundalo.

Bag-ohay lang, giangkon sa gubyrnong Duterte nga wala kiniy plano nga magpahigayon og *mass testing*. Bisantaliwala sa pandemya, padayon ang palisiya sa dili paghatag og igong pondo alang sa panglawas ug pagpailalum niini sa kontrol sa mga kapitalista.

Tungod usab sa walay pagpa-

ngandam, liboang nars ug duktor ang natakdan sa Covid-19 sa mga ospital bunga sa kakulangan sa mga gamit pangkaluwasan. Ayha pa lang naggahin og pondong pangpalit niini sa tunga-tunga na sa pandemya.

Luyo sa pagpanghinambog nga ipahigayon ang "test, trace and treat" o "pag-eksamen, pagkaplag ug pagtambal", wala usay gigahing igong pondo ang gubyrerno ni Duterte ug gisalig sa dagkung kapitalista ang pagpalit sa mga gamit ug paghatag pondo sa operasyon sa mga laboratoryo. Tubo pa gihapon ang unang ginaapas sa mga kapitalista bisan atubangan sa pandemya.

Sa kasagaran, ang *testing* o pag-eksamen ginahimo lamang sa mga aduna nay sakit, sa ilang mga nakalambigit, ug sa mga miuli nga migranteng Pilipino. Apan panahon sa pandemya, kinahanglan ang *mass testing* (pag-eksamen bisan sa wala sintomas ug dili suspetsadong natakdan) isip pinaka-estrategiya aron hibaluon kung asa mikuyanap ang bayrus, aron mahimulag ang mga natakdan, tambalan ang mga nagsakit, ug hatagag proteksyon

ang mga wala pay sakit.

Tungod kay walay *mass testing* ug ubos ang kapasidad sa pag-eksamen, buta pa gihapon ang gubyrerno sa tinuod nga kahimtang sa nasud kalabot sa Covid-19. Dili kumpleto ang datos niini ug wala nagpakita sa aktwal nga gigrabehon sa pandemya. Wala kini kahibalo kung unsa pa kadaghan ang natakdan sa bayrus nga walay sintomas ug wala nadala sa ospital.

Maayo na lang nga adunay mga lokal nga upisyal nga naghimo og lakang aron ipaeksamen ang pipila ka mga residente. Ingonman, kung walay nasudnong koordinasyon sa ingon niining mga pag-eksamen, malimita lamang sa langkob sa usa ka baryo o lungsod ang matigum nga kahibalo kalabot sa pagkuyanap sa pandemya, ug lagmit nga makawang lamang ang maong lokal nga mga paningkamot.

Tungod kay walay kahibalo, ginapaagi nalang ni Duterte sa pagliboglibog, paghatag og walay pulos nga kaseguruhan, pagpanghadlok ug pagpanghulga ang pag-atubang sa pandemya. Sa katapusan, ka-

tawhan ang basulon sa padayon nga pagkuyanap sa bayrus aron hatagag rason ang pagpahamtang og bagong restriksyon sa ngalan sa pagbatok sa pandemya.

Atrasado ang lihog ug utok sa gubyrerno ni Duterte sa pag-atubang sa Covid-19. Sa tinuod, dili niini gustong tubagon ang galastuhon nga kinahanglan sa *mass testing* ug sa gikinahanglang himuong pagkaplag sa posibleng mga natakdan (*contact-tracing*) ug paghimulag (*isolation*) kanila. Tungod kay mas gusto niining palabihong ipadayon ang mga giutang nga proyektong imprastruktura, ang plano niining paliton nga mga helikopter, kanyon ug mga bomba, ug syempre, ang mabulsa nila gikan sa mga kontrata. Wala niini gigahinan og igong kapital ang lokal nga kahibalo sa mga siyentista ug tigpanukiduki aron makamanupaktura og igong ihap sa mga gamit alang sa pag-eksamen sa bayrus ug uban pang gikinahanglan sa pag-atubang sa pandemya.

Mas ginatagad pa ang iskema niining matukod ang usa ka pasintang diktadurya. Militar ug pulis ang anaa sa pungkay ug unahan sa mga lakang sa gubyrerno. Mas giuna niining sumpuon ang mga nagareklamo kaysa sulbaron ang reklamo. Pipila na ang nagpadayag og kasuko ug disgusto ("patyon si Duterte") ang giaresto kadungan sa pagpasirado sa ABS-CBN. Mikaylap ang mga abusadong pulis nga bangis sa pag-silot sa mga "misupak." Kahadlok ang gipatunhay aron mohilum ang tanan. Bisan ang pagpanghatag og ayuda ilalum sa "social amelioration program" (SAP) karon anaa na sa hugaw nga kamot sa AFP, aron siguraduhong walay magreklamo.

Katawhang Pilipino, dili angayang antuson ang palyadong mga lakang ni Duterte ug ang pagpangabuso nila sa gahum. Kinahanglang panubagon si Duterte ug ang iyang mga upisyal sa grabe nga pagpaantus ug pagpanumpo sa katawhan ilalum sa *lockdown*. Kinahanglang silang singilon sa kapakyas nilang ipatuman ang gikinahanglang lakang panglawas aron mabuntog sa

 <p>Bolyum LI Ihap 10 Mayo 21, 2020</p> <p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang <i>Ang Bayan</i> og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p> <p> instagram.com/prwcnewsroom</p> <p> @prwc_info</p> <p> cppinformationbureau@gmail.com</p>	<h2 style="text-align: center;">Unod</h2> <table border="0"> <tr> <td>Editorial: Pagpaantus ug peligrong dala sa palyadong gubyrerno</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>Mga opensiba sa Bukidnon, Iloilo</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>20th IB, Giharas sa BHB</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> <tr> <td>Walay <i>mass testing</i></td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> <tr> <td>Salu-salo taliwala <i>lockdown</i></td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> <tr> <td>Neoliberal nga lakang, tubag sa pandemya</td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> <tr> <td>Unsa ang mahitabo sa negosyong Pilipino</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> <tr> <td>Pagtinabangay taliwala sa kapit-os</td> <td style="text-align: right;">7</td> </tr> <tr> <td>Kumperensya sa edukasyon sa Negros</td> <td style="text-align: right;">7</td> </tr> <tr> <td>Duterte, mopalit og P2.4B mga artileri</td> <td style="text-align: right;">8</td> </tr> <tr> <td>Meralco, ginapaimbestigahan</td> <td style="text-align: right;">8</td> </tr> <tr> <td>Masaker sa Sorsogon</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> <tr> <td>Balik Probinsya ug pagpangilog</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> <tr> <td>Protesta sa katawhan luyo sa Covid-19</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>Pagpamomba sa Surigao del Sur</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>Apela sa UN, gisuportahan sa NDFP</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table>	Editorial: Pagpaantus ug peligrong dala sa palyadong gubyrerno	1	Mga opensiba sa Bukidnon, Iloilo	3	20th IB, Giharas sa BHB	4	Walay <i>mass testing</i>	4	Salu-salo taliwala <i>lockdown</i>	4	Neoliberal nga lakang, tubag sa pandemya	5	Unsa ang mahitabo sa negosyong Pilipino	6	Pagtinabangay taliwala sa kapit-os	7	Kumperensya sa edukasyon sa Negros	7	Duterte, mopalit og P2.4B mga artileri	8	Meralco, ginapaimbestigahan	8	Masaker sa Sorsogon	9	Balik Probinsya ug pagpangilog	9	Protesta sa katawhan luyo sa Covid-19	10	Pagpamomba sa Surigao del Sur	10	Apela sa UN, gisuportahan sa NDFP	10
Editorial: Pagpaantus ug peligrong dala sa palyadong gubyrerno	1																																
Mga opensiba sa Bukidnon, Iloilo	3																																
20th IB, Giharas sa BHB	4																																
Walay <i>mass testing</i>	4																																
Salu-salo taliwala <i>lockdown</i>	4																																
Neoliberal nga lakang, tubag sa pandemya	5																																
Unsa ang mahitabo sa negosyong Pilipino	6																																
Pagtinabangay taliwala sa kapit-os	7																																
Kumperensya sa edukasyon sa Negros	7																																
Duterte, mopalit og P2.4B mga artileri	8																																
Meralco, ginapaimbestigahan	8																																
Masaker sa Sorsogon	9																																
Balik Probinsya ug pagpangilog	9																																
Protesta sa katawhan luyo sa Covid-19	10																																
Pagpamomba sa Surigao del Sur	10																																
Apela sa UN, gisuportahan sa NDFP	10																																
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>																																	

nasud ang pandemya. Ayaw paghilum-hilum. Hinunua, kinahanglang tibuok-kusog nga ipadayag ug ipakita sa lain-laing pamaagi ang kasuko ug protesta sa mga palyado ug paantus nga lakang ni Duterte.

Kinahanglang padayon nga iduso ang panginahanglan aron ipatuman sa nasudnong guberno ang programa sa *mass testing* isip yaweng lakang sa pag-atubang sa pandemyang Covid-19.

Kinahanglang padayon nga iduso ang pagpakusog sa sistemang panglawas, ilabina ang mga pangpublikong ospital ug mga laboratoryo sa lain-laing bahin sa nasud, pag-employo og mas daghang nars ug mamumuong panglawas ug pagpausbaw sa ilang sweldo. Kinahanglang ipakigbisog ang gikinahanglang subsidyo alang sa pagkaon, tambal ug atensyong medikal aron maatiman ang kahimsog sa mga katigulangan nga maoy bulnerable sa Covid-19. Kinahanglang singilon ang rehimg Duterte sa grabe ka kulang ug langan nga paghatag og ayuda ilalum sa duha na ka bulang *lockdown*. Kinahanglang ibutyag ug batikuson kung paunsa ginapahimuslan sa mga burgesya-kumprador nga kasosyo ni Duterte ang pandemya aron mokita og tubo ug makalikay sa buhis sa

ngalan sa pagtabang ug donasyon.

Kinahanglang iduso sa mga mamumuog ang mga lakang pangkaluwasan sa mga pabrika ug upisina. Kinahanglang iduso ang angayang dugang nga suhulan, ang nasudnong sukaranan sa minimum nga suhulan ug dugang nga bayad sa peligro sa pagtrabaho sa panahon sa pandemya. Ingonman, kinahanglang nilang ipakigbisog ang ilang katungod sa permanenteng trabaho, sa pag-unyon ug kolektibong pakighangyoay. Atubangan sa krisis nga gibunga sa naglungtad nga *lockdown*, mamahimong makighiusa ang gagmayng kapitalista sa mga mamumuog aron itukmod ang guberno nga maggahin og pondong pangkalamidad aron mahatag ang umento sa suhol.

Kinahanglang iduso ang tinuod nga reporma sa yuta isip bugtong pamaagi aron buhion ang ekonomiya sa kabanikanhan. Batikuson ang lapad nga kumbersyon sa yuta alang sa mga proyektong imprastruktura ug turismo, plantasyon ug minahan, ug pagtanum sa komersyal nga kahoy ug prutas. Kinahanglang ipatuman ang libreng pagpanghatag og yuta ug paghatag og suporta alang sa produksyon sa pagkaon ug pagtukod sa lokal nga

mga industriya alang sa pagproseso sa mga produktong agrikultural.

Kinahanglang batukan ang ginadusong grabeng paantus nga mga lakang lakip ang planong dugang nga mga buhis nga pangbayad sa halos \$4 bilyong dugang utang sa guberno. Kinahanglang ibutyag ug batikuson ang planong "imprastruktura" nga labaw pang maglubong sa Pilipinas sa utang ug krisis, ilabina ang mga proyekto nga nagayatak sa katungod sa katawhan ug nagaguba sa kinaiyahan.

Tungod sa krisis sa Covid-19, nabutyag ang nagnana nga kadunot sa sistemang semikolonyal ug semipyudal. Nabutyag ang grabeng pagsalig sa nasud sa pag-import og mga materyales ug kagamitan. Nabutyag sa kinatibuk-an ang ekonomiyang naunlod sa krisis ug dili produktibo.

Tungod sa pagpaantus ilalum sa palyadong mga lakang sa gubernong Duterte, angayan lamang nga molihok ang katawhang Pilipino nga pangayoon ang pagluwat ni Duterte o pagpalagpot kaniya ug sa iyang tibuok palpak nga guberno. Kini na ang pinakapektibong pamaagi aron batukan ug atubangon sa katawhang Pilipino ang pandemyang Covid-19. AB

Mga abusadong sundalo, giatake sa mga opensiba sa BHB-Bukidnon

Sunud-sunod nga aksyong militar ang gilunsad sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Bukidnon batok sa mga abusadong sundalo sa prubinsya niadtong Mayo 5-14. Upat ka pasistang sundalo ang patay, ug duha ang samaron.

Giisnays sa BHB-Bukidnon niadtong Mayo 11 ang mga ginsakpan sa 60th IB ug 56th IB sa Sityo Tapayanon, Barangay Mandahikan, Cabanglasan. Grabe na nga paantus ug mga abuso ang nahigayon sa masa tungod sa dugay na nga presensya sa mga sundalo sa ilang lugar. Duha ka sundalo ang napatay.

Usa ka adlaw ayha niini, giisnays sa usa pa ka yunit sa BHB ang detatsment sa 8th IB sa Sityo Miaray, Barangay Mandahikan. Duha ka sundalo ang napatay ug duha ang

samaron.

Samtang sa duha ka magkabulag nga insidente, giambus sa BHB ang mga ahente sa paniktik sa 8th IB. Giambus sa Barangay Busdi, Malaybalay City niadtong Mayo 10 ang usa ka elemento sa CAFGU nga nagsilbing giya sa mga operasyong kombatan sa 8th IB.

Niadtong Mayo 13, gipatay ang usa pa ka ahenteng paniktik sa Barangay Indalasa, Cabanglasan. Yawe ang maong ahente sa sapilitang "pagpasurender" sa mga myembro sa tribung Talaandig ug pagpatay sa

duha ka mag-uumang myembro sa organisasyong Ogyon sa Cabanglasan.

Gitaho usab sa BHB-Bukidnon ang pagpabuto niini sa usa ka detatsment sa CAA sa Barangay Bolunay, Impasug-ong niadtong Mayo 14. Gipabuthan usab niadtong Mayo 5 ang maong detatsment.

Sa isla sa Panay, nagpahigayon og mga operasyong haras ang mga yunit sa BHB. Gipabuthan niadtong Mayo 12 ang detatsment sa militar sa Barangay Anhawan, Janiuay sa Iloilo ug ang bag-ong tukod nga detatsment sa CAFGU sa Barangay Barasan, Igaras sa parehong prubinsya niadtong Mayo 3. AB

Kung walay *mass testing*, dili mabuntog ang Covid-19

Sukad sa sinugdanan, ginaduso na sa World Health Organization (WHO) ang malukpanon nga pag-eksamen isip yawe sa pagpukan sa Covid-19. Matud sa mga upisyal niini, "dili pwedeng palungon ang kalayo nga tinaptapan ang mata." Kinahanglang gamiton ang *mass testing* sa paspas nga pamaagi aron sutaon kung asa mitumaw ang bayrus aron mapugngan gilayon ang pagkuyanap niini. Hangtud walay bakuna, kini ang estratehiyang mas ginapaburan sa WHO kaysa "physical distancing" o pagbulag-bulag sa tawo sa usag-usa nga nagbunga og dugang problema sa ekonomiya ug panglawas.

Busa, daku ang kasuko sa katawhan dihang gibutyag sa Malacañang nga walay plano ang gub'yernong Duterte nga ipatuman ang *mass testing*. Gitamay pa sa Malacañang ang *mass testing* nga "sayop nga termino" tungod kay imposible kunong ieksamen ang tanang tawo. Giguba lamang ni Duterte ang ekonomiya ug giunlod ang mayorya sa kagutom ug kalisud sa kapin duha ka bulang *lockdown*, dihang wala man usay gihimong paningkamot nga pakusgon ang katakus sa gubyerno sa malukpanong pag-eksamen.

Ang target niadtong Abril 30 nga 8,000 *test* kada adlaw nakab-ot na lamang niining tunga-tunga sa Mayo. Himuon daw kining 30,000 ayha mahuman ang Mayo, apan sa ulahing datos sa DOH niining Mayo 17, wala pa kini sa 10,000 kada adlaw. Traynta ka laboratoryo pa lamang aduna ang gubyerno. Natuk-an na kini sa kadaghan sa kina-

hanglang sutaon. Tungod sa kalaingan, natanggong og halos usa ka bulan ang kapin 25,000 migranteng Pilipino sa Manila Bay nga nagpaabot sa resulta sa ilang mga *test*.

Sa kinatibuk-an, 170,072 ka indibidwal pa lang ang naeksamen, o 0.15% sa populasyon sa Pilipinas (o 1,546 kada milyon) niadtong Mayo 17. Layo pa kini sa rekomendasyon nga mapailalum sa *testing* ang minimum nga 2% sa populasyon. Ubos pa kini kumpara sa 2,681 *test* kada milyon sa Vietnam ug sa 14,691 kada milyon sa South Korea.

Sa kaso sa Pilipinas, kinahanglang moabot sa 2.2 milyong indibidwal ang masuta sulod sa mubong panahon. Apan bisan og makab-ot ang target sa katapusan sa Mayo, molungtad pa gihapon og kapin 70 ka adlaw ayha kini mahitabo. Kung ingon niini ka langan, dili pa gihapon maapas ang kapasason sa pagkuyanap sa bayrus. AB

Salu-salo ug byahe sa mga anaa sa poder, padayon bisan adunay *lockdown*

GIULAN OG BATIKOS ang salu-salo sa mga pulis sa National Capital Region para sa kasumaran sa ilang hepe nga si Debold Sinas niadtong Mayo 8. Ingonman ang gihimo ni Rodrigo Duterte mismo, dihang mibyaha siya pauli sa Davao City niadtong Mayo 16. Luyo kini sa pagbawal sa byaheng pangkahanginan ug paggawas sa mga indibidwal sa mga lugar nga nakapailalum sa "enhanced community quarantine."

Laparo kini sa minilyong gigutom ug gibawalang makigsandurot ang dayag nga paglapas sa mga pulis ug ni Duterte mismo sa mga balaod sa *lockdown*. Nahitabo ang maong mga paglapas taliwala sa pagpreso sa minilyong katawhan sa Metro Manila sa ngalan sa pagtapos sa sakit. Wala usay hunong ang bru-

talidad sa mga pulis sa ordinaryong katawhan nga nadakop nila nga may mga kalapasan. Pinakaulahi dinhi ang pagkulata sa duha ka pulis sa mamumuong si Ronald Campo sa General Trias, Cavite niadtong Mayo 12. Gikinahanglang dal-on sa ospital si Campo sa kagrabe nga nahianguman niya sa mga pulis. AB

Perwisyong 20th IB, gipabuthan sa BHB-Northern Samar

TULO KA HUGNA nga gipabuthan sa mga Pulang manggugubat sa BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command) ang mga sundalo sa 20th IB nga walay hunong nga perwisyo ang dala sa Barangay San Miguel, Las Navas.

Usa ka sundalo ang napatay sa pagpangisnapp sa mga Pulang manggugubat sa ilang temporaryong kampo niadtong Mayo 9. Isip balos, gipabuthan sa mga sundalo ang duha ka balay sa mga mag-uuma sa Zone 7 sa nahisgutang barangay. Tungod dinhi, mibakwit ang mga residente sa maong purok. Pagkagabii, subling giharas sa BHB-Northern Samar ang mga sundalo.

Usa ka adlaw ayha niini, giharas sa mga Pulang manggugubat ug milisyang bayan ang kampo sa mga sundalo nga pipila ka metro lamang ang gilay-on sa eskwelahan. Duha ka sundalo ang grabeng nasamdan.

Naglunsad og operasyong Retooled Community Support Program (RCSP) ang 20th IB sa San Miguel ingonman sa mga kasikbit niining baryo sa Perez, Quirino ug San Francisco sukad pa niadtong Marso 9. Wala kini mibiya niadtong nagpatuman sa hunong-buto ang rehimeng Duterte. Padayon usab ang pagpanghadlok ug pugos nga pagpasurender sa mga sundalo sa mga residente ug upisyal sa barangay. Gawas-sulod sila sa mga baryo ug nagaduol sa mga residentenga walay ginahimong pag-amping batok sa pagkuyanap sa Covid-19 sama sa pagsuot og

face mask o pagmantine sa distansya. Nagpasiugda pa sila sa mga panagtapok sama sa pagbulang. AB

Mga neoliberal nga lakang, ginaduso isip tubag sa pandemya

Ginapasumangil sa rehimeng Duterte ang pandemyang Covid-19 aron ilusot ang neoliberal nga mga lakang nga dugay na niining gustong iratsada. Subli niining gipakete ang maong mga lakang sa PH-Progreso (Philippine Program for Recovery with Equity and Solidarity), usa ka sugyot nga nagtinguhang pasikaron ang ekonomiya gikan sa pagkahagba tungod sa *lockdown*. Nag-unang unod niini ang kanhing mga pakana sama sa pagpaubos sa buhis sa mga korporasyon ug mga proyektong imprastruktura ilalum sa programang Build, Build, Build (BBB).

Sa wala pa mihapak ang pandemyang Covid-19, tulo ka tuig na nga mihinay ang paglambo sa ekonomiya sa Pilipinas. Hingpit kining mitiurok tungod sa *lockdown* ug pagpahunong sa dagkung bahin sa produksyon ug serbisyo. Sa Metro Manila pa lang, 53% sa sektor sa serbisyo ang nagsirado tungod sa *lockdown*. Anaa sa 73% usab sa mga operasyon sa pagmanupaktura ang mihunong sa operasyon sa nasudnong kabisera, Calabarzon ug Central Luzon. Nasa Tirik ang sektor sa pamatigayong import-eksport ug tanang moda sa transportasyon. Tungod niini, anaa sa 23.7 milyong mamumuo ang gikabalak-ang mawad-an og trabaho. Kapin 400,000 ka gagmay ug medyum ang gidak-ong negosyo usab ang nawad-an na og kita ug posibleng hingpit na nga magsirado. Giangkong na sa mga upisyal sa ekonomiya sa rehimen nga misigpit na sa 0.2% ang lokal nga ekonomiya sa unang kwarto sa 2020. Pinakagrabe ang maong pagsigpit sulod sa kapin duha ka dekada.

Isip tubag, gianunso sa mga upisyal sa ekonomiya sa rehimen nga gibansay sa World Bank ang panukalang PH-Progreso niadtong Mayo 14. Aduna nay duyog nga mga palisiya nga gisumite sa Kongreso.

Pagpakunhod sa buhis alang sa dagkung kapitalista

Ginaratsada sa PH-Progreso ang pagkunhod sa buhis sa mga korporasyon isip insentiba sa mga langyawng kapitalista nga gidahum niining mamuhunan sa mga programa sa guberno. Kanhi na kining balaoron, sa dagway sa Tax Reform for Attracting Better and Higher

Quality Opportunities (Trabaho), nga nahimong Corporate Income Tax and Incentives Rationalization Act (CITIRA) nga natanggong karon sa Senado. Ang CITIRA ang ikaduhang pakete sa reporma sa buhis nga dugay na nga ginaduso sa mga langyawng negosyo, partikular sa mga kumpanyang US.

Sa bag-ong balaoron nga gitawag og Corporate Recovery and Tax Incentives for Enterprises o Create, paubsan ang buhis sa mga korporasyon gikan 30% ngadto sa 25%. Hatagan niini og gahum ang presidente nga maghatag og dugang nga mga insentiba ug eksempson sa pagpangbuhis sa dagkung kumpanya. Ginaapas kining maaprubahan ayha magsirado ang sesyon sa Kongreso karong Hunyo 5 tungod kay target kining ipatuman sa Hulyo.

Sa konserbatibong banabana sa National Economic Development Authority, mokabat sa ₱259 bilyon ang mawala sa estado sukad karong tuiga hangtud 2022 kung ipatuman ang maong kaltas. Nag-unang makapahimulos dinhi ang mga mga multinasyunal ug kumpanya sa mga burgesya-kumprador nga mikita ng binilyon sa tagsa-tagsa nilang mga operasyon sa nasud.

Lambigit niini, gimandoan ni Duterte ang Bureau of Internal Revenue nga magpagawas og order aron hatagag eksempson ang dagkung kumpanyang mitubag sa iyang panawagang magpagawas og pondo taliwala sa pandemya. Subay sa kamingandoan nga gipagawas niadtong Abril 6, ikibhang sa buhis sa mga korporasyon ang kinatibuk-ang kantidad sa ilang mga donasyong pi-

nansyal ug materyal. Samtang ginakibhangan ang buhis sa adunahan, ginadugangan usab niini ang buhis sa kabus. Gamit ang *emergency powers*, gimando ni Duterte ang pagpahamtang og dugang 10% nga buhis sa pag-import sa krudong lana ug produktong petrolyo. Magpataas kini sa presyo sa mga produktong petrolyo nga pas-anon sa katawhan sa mosunod nga mga bulan.

Trilyong pondo alang sa BBB

Aron hatagan og duso ang langan nga implementasyon sa programang BBB, gipakete sa PH-Progreso ang mga proyektong imprastruktura isip estratehiya kuno para magmugna og bag-ong trabaho nga motubag sa malukpanong disempleyo. Sigon dinhi, gilapag sa mga alipures ni Duterte sa Kongreso ang maong programa isip balaoron nga Covid-19 Unemployment Reduction Economic Stimulus (CURES).

Sa ingon, masiguro sa rehimen nga dili matandog ang kanhing nakagahing P1 trilyong pondo alang sa BBB ug madugangan pa kini og P500 bilyon gikan sa utang ug pondong makolekta sa Bangko Sentral. Ang kinatibuk-ang ₱1.5 trilyong pondo pagabahin-bahinon ni Duterte ug mga kongresista ug ipagawas sa tulo ka bahin (₱500 bilyon kada tuig) gikan 2021 hangtud 2023.

Dili magmugna og mahinungdanon ug malungtarong empleyo ang BBB. Sa nangagi, ang mga trabaho nga gipanghanambog niining namugna, 1/3 lamang sa kinatibuk-ang ihap sa trabaho sa sektor sa konstruksyon. Kanunay nga giilugan ang pondong pang-imprastruktura tungod kay dinhi naggikan ang bulto sa makurakot sa mga upisyal sa guberno. Bisan taliwala sa pandemya ug grabeng pag-antus sa katawhan, prayoridad pa gihapon sa mga naghari ang pagmonopolyo sa pondo alang sa kaugalingong kaayuhan. AB

Unsa ang mahitabo sa mga negosyong Pilipino?

Tag-iya sa usa ka internet shop si Nel sa Metro Manila. Adunay siya 10 ka kompyuter sa iyang garahe nga ginapaabangan niya sa mga magdudula gikan alas-8 sa buntag hangtud alas-10 sa gabii. Nagabayad ang iyang mga kostumer og piso kada upat ka minuto o ₱15/oras sa pagdula. Matud kang Nel, kaya niyang mokita og ₱1,300-₱1,500/adlaw ug ₱20,000 hangtud ₱25,000 kada bulan, human kibhangan sa bayad sa kuryente nga mokabat sa ₱12,000 ug bayad sa internet nga ₱3,000.

Dihang gipahamtang ang *lockdown*, napugos siya nga ipasirado ang *shop* tungod kay wala gi-ila nga "esensyal" ang mga dulaanan. Nawad-an siya og kita tungod kay nagsalig lamang siya sa bayad sa mga magdudula. Bisan og naundang ang iyang negosyo, kinahanglan pa gihapon niyang magbayad sa kuryente ug *internet*. Tungod kay milungtad ang *lockdown*, nahurot ang gamay niyang tigum sa adlaw-adlaw nga panginahanglan sa iyang pamilya. Tungod kay dili siya lakip sa "pinakakabus sa naglisud," dili sila langkob sa ayudang pagkaon ug subsidyo sa estado.

Sama sa *shop* ni Nel, gatusan ka libong tindahan, talyer, karinderya, parlor, barberya ug uban pang gagmayng negosyo ang nagsirado sa panahon sa *lockdown*. Ingonman, liboan ka propesyunal sama sa mga konsultant, abugado ug musikero ug uban pang "self-employed" ang nawad-an og kita. Tinuyo usab nga nakasirado ang gagmayng *hotel* ug *resort*, restoran ug kan-anan nga ginaadtoan sa mga lokal ug langyawng turista.

Sa datos sa reaksyunaryong gubyerno, adunay 998,342 ka gagmay ug medyum ang gidak-ong negosyo sa Pilipinas niadtong 2018.

Gilangkoban kini sa 99.5% nga kinatibuk-ang mga establisimento sa nasud. Pinakadaghan dinhi (90%) mao ang *micro* o mga negosyong aduna lamang siyam paubos nga mamumuo ug hangtud ₱3 milyon ang kapital. Halos katunga sa mga negosyong *micro* (427,101) ang anaa sa subsektor sa pag-*wholesale* ug pag-*retail* sa mga produktong pangkonsumo; ug pagpang-ayo og mga sakyanan ug motorsiklo, mga gamit personal ug pangbalay. Sunod nga pinakadaghan ang subsektor sa tigpaabang o akomodasyon ug mga kan-anan ug restoran (125,396); ug subsektor sa pagmanupaktura (103,590). Kadaghanan sa gagmayng pagmanupaktura adunay kalambigitan sa pagkaon sama sa mga panaderya. Ang maong mga negosyo ang tibuok o dakung bahin nga gipanag-iyahan sa mga Pilipino. Kasagaran, magkapamilya ang nagapadagan ug nagatrabaho niini. Pinaka-apektado ang mga negosyo sa Luzon nga nagalangkob sa 2/3 sa tanang *micro*, *small*, *medium enterprises* (MSME o mga negosyong *micro*, gagmay o medyum ang gidak-on) ug nagaempleyo og 3.8 minilyong mamumuo.

Nagpagawas og ayuda ang rehimeng Duterte alang sa gagmayng negosyo apan sa porma sa pautang. Magpautang ang Department of Trade and Industry og ₱200,000 hangtud ₱500,000 apan mga negosyong rehistrado lamang ang kwalipikado. Gibanabana sa mga negosyante nga mahurot ang maong kantidad sa bayad pa lang sa abang, kuryente ug tubig, utang nga wala nabayaran sa panahon sa *lockdown*, ug sa mga

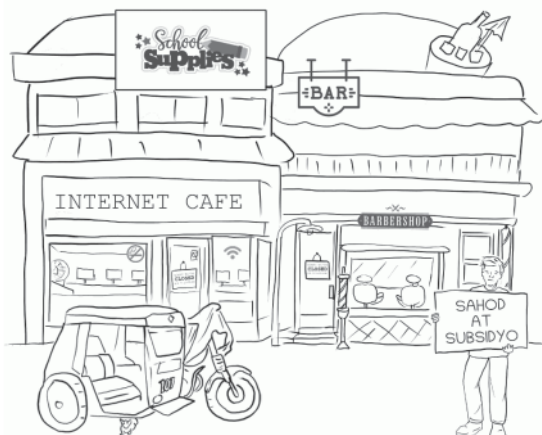
suplayer sa mga materyal nga wala na napuslan.

Sa duha ka bulang *lockdown*, nahurot ang mga pondong pangkalamidad sa gagmayng ug hatungang negosyo sa pagpasuhol sa ilang mga mamumuo. Kulang ug langan ang distribusyon sa gisaad sa rehimen nga ₱5,000 hangtud ₱8,000 kumpensasyon sa suhol. Niadtong Abril, anaa sa 120,000 aplikasyon lamang ang giaprubahan sa Department of Labor and Employment. Miundang na sa pagpanghatag ang ahensya dihang nahutdan kini og pondo.

Sa tibuok nasud, mahitabong malugi o mawad-an og kita ug trabaho ang 27.3 milyong katawo. Ang 11.5 milyon kanila ang *self-employed* o adunay kaugalingong negosyo, 5.7 milyon ang anaa sa "impormal" nga sektor ug 10.1 milyon ang dili regular ang suhol ug sweldo.

Sa banabana sa mga ahensya sa gubyerno, aduna nay 436,000 ka negosyo nga nagsirado tungod sa *lockdown*. Anaa sa 117,000 lamang ka gagmay ug dagkung negosyong "esensyal" ang gitugutang magpabiling mag-abli.

Aron pugngan ang hingpit nga pagsirado sa gagmay ug hatungang negosyo, kinahanglang magbubo ang estado og ₱79 bilyong subsidyo kada bulan. Lakip dinhi ang ₱53.5 bilyong kumpensasyon alang sa 10.7 milyong mamumuo ug ₱26 bilyon alang sa mga nagnegosyo sa "impormal" nga sektor. Kinahanglang adunay kontrol sa presyo sa mga nag-unang palaliton. Kinahanglang iundang usa ang pagbayad sa mga utang, abang ug yutilidad. Kinahanglang sigurohon ang dagan sa gikinahanglan nilang suplay. Kinahanglang maagap nga mapalit sa haum nga kantidad ang mga produktong agrikultural gikan sa mga umahan. Dapat wala usay interes ang mga pautang. Labaw sa tanan, kinahanglang maseguro ang panglawas sa tanan nga mobalik sa trabaho ilabina na nga nagpabilin ang hulga sa Covid-19.

Pagtinabangay taliwala sa kapit-os sa Samar

Hiniusang giatubang sa mga mag-uuma sa Northern Samar ang problema ng gibunga sa limitado ug kulang nga ayudang pinansyal sa rehimeng Duterte alang sa mga apektado sa krisis sa Covid-19. Pinaagi sa ilang rebolusyong organisasyong masa, gisiguro nila nga mahatagan og ayuda ang tanang pamilya sa mga barangay sa Ipil-ipil ug Langka (dili tinuod nga pangalan).

Sa Barangay Ipil-ipil, 38 lang sa 64 ka pamilya ang anaa sa listahan sa makadawat og ₱5,000 hangtud ₱8,000 nga ayuda ilalum sa Social Amelioration Program (SAP). Sama sa ubang mga barangay, napugos ang mga lokal nga upisyal nga mag-pahamtang og kota.

Nahiusahan sa organisasyon sa mga mag-uuma sa Barangay Ipil-ipil nga kinahanglang mahatagan ang tanang pamilya og ayudang pinansyal, anaa sa listahan man sila o wala. Aron matuman kini, giusa sa mga benepisyaryo ang kwarta nga nadawat ug gibahin sa tanang pamilya sa baryo. Sa ₱190,000 nga natigum sa organisasyon, nakadawat ang tanang pamilya og ₱2,368 kada usa. Gilakip nila sa pondo ang ₱68 nga gihatag sa barangay kapitan alang sa pamasah padulong sa lungsod aron mamalit og mga gamit ug panginahanglan sa mga residente.

Sa Barangay Langka, 12 ka pamilya ang wala nalakip sa "kota" sa gubyrno. Pinaagi sa paggiya ug pagpatin-aw sa organisasyon, nagdesisyon ang mga benepisyaryo nga mag-amot og tig-₱600 kada pamilya aron ipanghatag sa walay nadawat.

Sa Barangay Ipil-ipil, gitipok sa organisasyon ang mga residente ug gipatin-aw kung nganong kinahanglang tabangan ang mga silingan nga wala nakadawat og ayuda. Gitabangan sa organisasyon ang mga upisyal sa barangay sa pagdumala sa pondo aron malikayan ang korapsyon. Gisubaybayan sa mga myembro sa sangay sa Partido ang pagtibuok og desisyon sa organisasyon. Mitabang usab ang lokal nga

yunit sa BHB sa paghiusa sa mga residente.

Gisiguro sa mga organisasyon nga tago ang ginapahigayong pangnagtigum ug pagpanghatag sa ayuda aron dili mahibaloan sa munisipal nga gubyrno. Gibawalan sa rehimen ang mga lokal nga upisyal nga mag-inisyatiba ug bag-ohon ang

mga lagda niini sa pagpanghatag sa ayuda bisan pa og alang kini sa kaayuhan sa katawhan.

Ginasulayan na sa mga organisasyon sa ubang baryo nga sundugon ang organisadong pagpanghatag sa nakuhang ayuda sa nahisgutang mga barangay. Nangandam na usab ang mga rebolusyong organisasyong masa sa Barangay Ipil-ipil nga pasiugdahan ang ubang pang gimbuhaton kontra sa Covid-19, sama sa kampanya sa produksyon ug pagpangtanum og mga herbal. (Gikan sa Larab, Mayo 9, 2020.)

AB

Kumperensya sa edukasyon, gilunsad sa Negros

TRAYNTA KA KADRE sa edukasyon gikan sa mga natarang gerilya, organong istap ug tago nga organisasyong masa ang mitabong sa unang rehiyonal nga kumperensya sa edukasyon sa Negros. Nagtigum sila niadtong unang kwarto sa tuig sa usa ka natarang gerilya.

Gitun-an ug gi-ases sa kumperensya ang mga kasinatian sa pagpamtan sa programa sa edukasyong pangpartido niadtong niaging mga tuig. Gihatagag duso niini ang pagtukod og mga Pulang Paaralan sa lain-laing ang-ang isip makinarya sa pagpaaslang sa mga gimbuhaton sa edukasyon.

Gipatin-aw sa matag kadre sa edukasyon ang panginahangan alang sa usa ka "pursigido, sistematiko ug malukpanong paglunsad sa mga pagtuon sa tulo ka ang-ang nga kurso sa Partido...[ug] kurso sa kurikulum sa Pambansa Demokratikong Paaralan."

Determinado ang kumperensya nga iaslang ang gimbuhatong edukasyon human sa labaw pang panaghiusa nga nakab-ot sa pagnagtigum. Kaabag sa kumperensya ang mga yunit sa Bagong Hukbong Bayan nga nagseguro sa seguridad sa panagtigum atubangan sa walay puas nga mga operasyong kombat sa mga sundalo sa isla. (Gikan sa Ang Paghimakas, Mayo 2020.)

AB

P2.4-B mga artileri, paliton taliwala sa krisis

Nagpahimangno niadtong Mayo 12 ang rehimeng Duterte nga mopalit kini og duha ka sistema sa artileri nga nagkantidad og P2.4 bilyon gikan sa kumpanyang Israeli nga Elbit Systems luyo sa padayon nga kadaut sa krisis sa Covid-19 sa panginabuhian sa katawhan.

Nahisukip sa kontrata ang pagpalit sa duha ka ATMOS 2000 155mm/52 Caliber Self-propelled Howitzer System, nga adunay duha ka bateri ug tig-unom nga *mobile firing unit*, ug uban pang mga pangsuportang kahimanan.

Ang maong kanyon adunay makasimum nga 41 kilometro ug kayang magpabuto og 3 ka bomba kada 15 segundo sa *burst mode*, 5 ka bomba kada minuto sa *rapid mode*, ug kapiin 80 ka bomba kada oras sa *sustained mode*.

Nakapailalum ang kontrata sa AFP Modernization Program na naglaraw nga pakusgon ang arsenal ni Duterte aron tumanon ang iyang ambisyong puuhon ang armadong rebolusyonaryong kalihukan ayha mahuman ang iyang termino.

Ang paggamit sa dagkung kanyon ug mga helikopter panggubat nagresulta sa walay puas nga pagpangguba sa mga komunidad ug kinaiyahan, nagbutang sa kinabuhi sa katawhan ug sa ilang panginabuhian sa paligro, ug nagbunga og grabeng troma, ilabina sa mga bata.

Nakatakdang moabot sa nasud ang usa ka artileri sa 2021.

Lambigit niini, giaprubahan sa Defense Security Cooperation Agency (DSCA) sa US Department of State niadtong Abril 30 ang rekwas sa rehimeng Duterte nga mopalit og unom ka AH-64E Apache Attack Helicopter lakip ang uban pang mga himang iggugubat ug serbisyo nga nagkantidad og P75 bilyon sa kinatibuk-an.

Umalma si Defense Sec. Delfin Lorenzana sa presyo sa mga helikopter ug misulting dili kini kaya sa rehimen. Ingonman, wala niya gili-mod ang pagpalit sa liboan ka misayl, armas ug uban pang himang iggugubat nga kabahin usab sa

kontratang gipirmahan niini. Mas pabor lang siya nga mopalit og mas barato nga mga helikopter gikan sa Turkey.

Nahisgutan ni Philippine Ambassador to Washington nga si Jose Romualdez sa usa ka pakighinabi niadtong Mayo 13 nga nakatakda nang ipadala sa US ang mga UH-60 Black Hawk Helicopter nga gipalit sa rehimen niadtong niaging tuig. Gipirmahan ang kontrata alang sa pagpalit sa 16 ka helikopter niadtong Marso 2019 sa kantidad nga P1.21 bilyon. Gipalit kini gikan sa PZL Mielec nga subsidiyaryo sa Lockheed Martin, usa sa pinakahiganteng kumpanya sa depensa nga nagalangkob sa *military-industrial complex* sa US. Moabutay na usab sa Pilipinas sa Mayo 23, ang bagong barkong iggugubat sa Philippine Navy nga BRP Jose Rizal, nga gipahimo sa rehimen sa Hyundai South Korea kauban ang BRP Antonio Luna sa kantidad nga P18 bilyon. **AB**

imong
P 2.4 bilyon?

katugbang sa
asaman sa
mosunod:

160 M
facemask
(P15/mask)

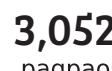

1.9 M
Covid-19 PCR tests
(P1,240/test)

paghimulag para sa
106,909 indibidwal
(P22,449/14 nga adlaw)

16,752
pagpaospital
sa dili kaayo
grabeng kaso
(P143,267/pasyente)

3,052
pagpaospital
sa grabeng kaso
(P786,384/pasyente)

1 ka bulang sweldo
124,863
contact tracer
(P19,221/kada bulan)

1 ka bulang sweldo

74,876 nars
(P32,053/kada bulan)

Meralco, ginapaimbestigahan sa Bayan Muna

GINAPAIMBESTIGAHAN SA Bayan Muna ang Manila Electric Company (Meralco) human mikaylap ang mga reklamo sa mga residente sa Metro Manila sa sobra ka daku sa ilang mga bayrunon para sa niaging duha ka bulan.

Tungod kay suspendido ang pagbasa sa mga metro sa kuryente sukad pa Marso, gisubay sa Meralco ang singil niini sa abereyds nga konsumo sa mga konsyumer gikan Disyembre 2019 hangtud Pebrero 2020. Sa aktwal, wala kini gituman sa Meralco. Pananglitan sa pagdaku mao ang bayrunon sa usa ka konsyumer nga misaka gikan P2,672 niadtong Marso ngadto sa P9,358.52 alang sa bulan sa Mayo.

Matud sa Bayan Muna, klaro kaayo ang pagpahimulos sa Meralco sa pandemya aron maghakop og higanteng tubo bisan pa og magbunga kini og grabeng pag-antus sa mga konsyumer. Lambigit niini, gipanawagan sa grupo ang pagbasura sa Electric Power Industry Reform Act nga ginagamit sa Meralco aron monopolisahon ang industriya sa kuryente ug padayon nga magpahamtang og dugang nga singil sa mga konsyumer. Pinakaulahi dinhi ang dugang nga singil nga P0.105/kilowatt hour nga gipahamtang niadtong Abril. **AB**

5 ka mag-uuma sa Sorsogon, gimasaker sa 31st IB, 9th SAF

Lima ka mag-uuma ang gimasaker sa mga sundalo ug pulis sa estilong SEMPO (Synchronized Enhanced Management of Police Operations) sa Barangay Dolos, Bulan, Sorsogon niadtong Mayo 8. Ang mga biktima mao silang Jeric Vuno, Jerry Palanca, Robert Villafuerte, Raymundo Tañada ug Jaime Tañada. Edaran na si Jaime Tañada samtang si Villafuerte adunay sakit sa pangutok.

Gipagawas sa mga kriminal nga mga Pulang manggugubat ang mga mag-uuma. Apan gipanghimakak kini sa mga residente. Matud sa mga nakasaksi, pugos nga gisulod sa mga sundalo ang pito ka balay sa baryo, gidakop ug gigapos ang mga nanimuyo nga mga lalaki dinhi. Gikulata sa mga sundalo ang mga upisyal sa barangay nga nagsulayng panalipdan ang mga biktima.

Gidala sa mga sundalo ang lima ka biktima sa likod sa mga balay ug didto gipusil. Makita sa lawas sa mga biktima ang mga timailhan sa tortyur. Mga elemento sa 31st IB, 9th Special Action Force Battalion, Provincial Mobile Force Company sa PNP Sorsogon ug mga yunit sa paniktik ang naghimo sa operasyon.

Kadungan nga giatake sa maong mga yunit ang kasikbit nga barangay sa Calpi. Giutingkay ang mga balay sa mga pamilyang Abuyog, Golimlim ug Estiller. Gikulata silang Jeffrey Godala ug Jojo Palanca, ug duha ka menor de edad nga Estiller. Gikawat usab sa mga sundalo ug pulis ang kwarta, mga selpon ug uban pang kabtangan sa mga residente. Unang gilunsad ang estilong SEMPO sa Negros niadtong 2018-2019. Dili moubos sa 35 ka mag-uuma ang

gipatay niini.

Gipangulohan ang mga operasyon sa niadtong Police MGen. Debold Sinas, ang kasamtangang hepe sa pulis sa Metro Manila.

Sa Batangas, estilong SEMPO usab ang gihimo sa ilegal nga pagaresto sa unom ka residente sa Barangay Coral ni Lopez, Calaca niadtong kaadlawon sa Mayo 10. Ang mga biktima mga lider-mag-uuma nga sila Leovino Julongbayan, Virgilio Vidal, Marcelo Vidal, Doroteo Bautista, July Julongbayan ug Roi-lan Tenorio.

Giaresto usab sa Quezon Province niadtong Mayo 4 ang mag-uumang si Leoben Holo. Bag-ohay lang nagpailalum sa medikal nga operasyon ug pauli na unta si Holo kauban ang iyang inahan dihang gi-harang sila sa mga elemento sa 85th IB.

Pagpangilog sa yuta, ang ubod sa Balik Probinsya

Pagpangilog sa yuta sa kasyudaran ug kabanikanhan ang kinauyukan sa programang Balik Probinsya sa rehimeng Duterte. Gihulagway ni Rodrigo Duterte ug sa iyang alipures nga si Christopher Go ang programa isip solusyon sa panaghuot sa Metro Manila sa panahong miigo ang pandemyang Covid-19. Apan dili bag-o o orihinal ang maong programa.

Matag guberno sukad pa kang Marcos hangtud kang Benigno Aquino, aduna nay iya-iyang programang "balik probinsya." Pipila ka dekada na nga ginasulayan sa reaksyunaryong estado nga abugon ang kabus sa mga primera klaseng yuta sa Metro Manila aron ihatag ang ilang pwesto sa mga burgesyakumprador ug ilang langyawng mga kasosyo.

Ilalum sa Balik Probinsya ni Duterte, ang ihatag sa mga kabus sa mga probinsya mao ang mga yu-

tang okupado na sa mga setler ug katutubo. Lakip dinhi ang ihatag sa matag pamilya nga mouli sa probinsya nga 15-ektaryang pangpublikong yuta nga pagatamnan og mga kahoy ilalum sa National Greening Program. Langkob sa maong programa ang mga umahan sa mga setler ug yutang kabilin sa nasudnong minorya nga gitarget sa pagpalapad sa mga plantasyon sa komersyal na kahoy.

Imbes nga Balik Probinsya, ginapangayo sa mga kabus sa kasyu-

darang ang paspas nga pagtukod sa barato ug disenteng pabalay para sa masa isip solusyon sa pagdasok sa Metro Manila ug uban pang sentrong syudad. Kinahanglang tubagon niini ang mulo sa mga kabus alang sa trabaho, dugang suhulan ug kita, ug mga serbisyong sosyal, imbes nga ilabay sila sa kabanikanhan kung asa mas taas pa ang tantos sa kalisud ug wala usab silay makita nga trabaho.

Aron solusyunan ang pagdasok sa mga tawo sa mga syudad, kinahanglang palambuan ang ekonomiya sa kabanikanhan pinaagi sa libreng pagpanghatag sa yuta ug pagtukod sa mga industriya sa mga probinsya nga nakalambigit sa produksyong agrikultural.

Mga protesta sa katawhan taliwala sa mga *lockdown*

Wala napugnan sa mga *lockdown* ang mga lihok protesta sa mga katawhan sa lain-laing nasdu aron kundenahon ang mga paglapas sa katungod-tawo, nagkagrabeng kagutom ug kawalay panginabuhian taliwala sa kaudat sa pandemyang Covid-19.

Sa Lebanon, liboang katawhan ang nagmartsa sa kadalanan niadtong Abril 27 aron kundenahon ang pagkahagba sa ekonomiya ug kakulangon sa ayuda panahon sa pandemya. Matud nila, kung dili sila mamatay sa sakit, mamatay sila sa gutom tungod sa pagpasagad sa gubyerno.

Duha ka libo usab ang mibarog nga adunay duha ka metrong gilayon sa Israel niadtong Abril 19 aron batikuson ang mga anti-demokratikong lakang sa rehimeng Netanyahu. Lakip dinhi ang pagbawal sa unsamang panagtapok ug pagtugot sa

sarbeylans sa mga indibidwal.

Sa Latin America, mikaylap ang lain-laing protesta sa pinakakabus nga komunidad nga nagaduso sa igo nga ayuda. Migawas sa ilang mga komunidad ang kabus sa Chile. Sa El Salvador, nahimong malukpanon ang mga *noise barrage*. Sa Colombia, nagtapok ang mga kabus nga nawad-an og trabaho sa tagsa-tag-sa nilang mga komunidad. Padayon ang ilang kalihukan nga gipangulohan sa mga semi-proletaryado sukad pa niadtong Marso.

Sa France, nag-*human chain* ang 250 katawo niadtong Mayo 11

sa usa ka komunidad sa mga mamumuo sa Paris. Gibatikos nila ang *lockdown* ug ang gibunga niining kabangis ug dili pagkaangay-angay.

Gikundena usab sa mga mamumuong panglawas sa Belgium ang pagkainutil sa ilang gubyerno sa pagtubag sa krisis sa Covid-19. Niadtong Mayo 16, mitalikod sila dihang mibisita ang nangulong ministro sa nasud sa usa ka ospital. Gibatikos nila ang pagtapyas sa badyet panglawas ug ubos nga sweldo sa sektor sa panglawas. **AB**

Malukpanong kahadlok, dala sa militarisasyon sa Surigao del Sur

NAGBUNGA OG GRABENG kahadlok sa mga residente ang kalit nga pag-abot sa mga sundalo ug pulis sa Km. 16 ug Han-ayan sa Barangay Diatagon, Lianga, Surigao del Sur niadtong Mayo 19. Matud sa taho sa mga residente, gisulod sa pipila ka sundalo ang eskwelahang Lumad nga ginapadagan sa Alcadev (Alternative Learning Center for Agriculture and Livelihood Development) sa Han-ayan samtang nagbalay-balay ang uban aron pangitaon ang mga lider sa Malahutayong Pakigbisog Alang sa Sumusunod (MAPASU). Gipangita nila ang koordineytor sa Alcadev nga si Maricres Pagaran, ang paring si Fr. Raymond Ambray ug konsehal sa Lianga nga si Sammy Dollano. Giaresto usab sa mga pulis ang residenteng si Eric Enriquez niadtong buntag sa parehong adlaw.

Niadtong Mayo 12, nagpalupad og *fighter jet* ang militar ug naghulog og upat ka bomba duol sa komunidad untop alas-3 sa kaadlawan. Lima ka beses usab nga gipabuthan og kanyon ang lugar.

Sa misunod nga upat ka adlaw, nagtuyok-tuyok ang mga *drone* ug helikopter palibot sa komunidad. Nanghulog pa kini og mga pol-yeto nga may nakasulat nga "subling magpailalum na sa gobyerno aron dili mo matakdan sa Covid-19."

Gireklamo usab sa mga mag-uuma sa Northern Samar ang lain-laing kaso sa paglapas sa katungod-tawo sa 20th IB samtang nagpahigayon og operasyong militar taliwala sa krisis sa Covid-19. Sukad Abril 7-18, giharas, gihadlok og gipugos nga maggiya sa operasyong kombat sa 20th IB ang unom ka mag-uuma ug usa ka unom-ka-tuig nga bata nga mga residente sa Barangay Deit de Turag, Silvino Lobos. Nataho usab ang pagpanakit sa mga sundalo sa usa pa ka residente. Gipugos usab sa mga sundalo ang usa ka mag-uumang residente sa Barangay MacArthur, Las Navas nga maggiya sa ilang operasyon niadtong Abril 18. **AB**

Apela sa UN, gisuportahan sa NDFP ug mga armadong kalihukan

MIPIRMA ANG NATIONAL Democratic Front of the Philippines (NDFP) sa giusang apela niadtong Mayo 5 nga nana-wagan sa mga gubyerno nga sundon ang sugyot sa United Nations (UN) alang sa pangkalibutanong hunong-buto ug pagbuhi sa mga bilanggong pulitikal. Matud sa UN, mahinungdanon ang maong mga lakang sa pagbatok sa Covid-19.

Kauban sa NDFP sa mga mipirma ang mga myembrong organisasyon sa Resistance and Liberation Movements Network, Inter Alia, The Basque Movement, The Peace Dialogue Delegation-National Liberation Army-Colombia, The Kurdistan National Congress, mga armadong organisasyong etniko sa Myanmar, Euro-Burma Office, ug Dr. Sai Oo sa Union Peace and Dialogue Joint Committee sa Myanmar.

Ingonman, nagkanayon ang grupo nga daghang gubyerno ang wala mipirma sa panawagan sa UN sa pangkalibutanong hunong-buto, ug gigamit pa ang Covid-19 aron pagrabehon ang tagsa-tagsa nilang malupigon nga mga palisiya. Ang mga bilango usab nga gibuhian sa pipila ka nasud mao kadtong mga kriminal nga nahukman sa grabeng kaso. **AB**